

Епідемія коронавірусу – спеціальні рішення для іноземців (оновлено)

У зв'язку із нинішньою епідеміологічною ситуацією, вступили в дію зміни у законодавствіⁱ, що зокрема передбачають особливі рішення, адресовані іноземцям у Польщі. Правила, що віднині є обов'язковими, надають іноземцям можливість легального перебування, якщо вони хочуть втілювати у життя мету перебування або не в змозі покинути територію Польщі у зв'язку із поширенням вірусу SARS-CoV-2.

На 30 днів з моменту відкликання стану епідемічної загрози або стану епідемії (залежно від того, який було оголошено останнім), продовжуються терміни:

- легального перебування іноземців, якщо ці терміни спливають у період стану епідемічної загрози або стану епідемії,
- терміни дії «карт побиту» та тимчасових посвідчень особи іноземця, польських документів, що посвідчують особу, документів «згода на толерантне перебування», а також документів, виданих на визначений час громадянам держав-членів ЄС, держав-членів Європейської асоціації вільної торгівлі (EFTA), Швейцарської конфедерації, а також членів їхніх сімей, які перебувають разом із ними,
- подачі документів на легалізацію перебування,
- дії вже виданих дозволів на роботу, дозволів на сезонну роботу, а також заяв від роботодавців про прийом іноземця на роботу.

Окрім того, видовжується терміни:

- у які іноземці повинні покинути територію Польщі,
- Добровільного повернення, вказані у рішеннях про зобов'язання іноземця до повернення на батьківщину.

Введено також можливість зміни умов виконання іноземцями роботи, якщо роботодавці скористаються рішеннями, викладеними у антикризовому законі.

Продовження легального перебування громадян третіх держав

Продовження легального перебування іноземця, який знаходиться на території Польщі на підставі:

- дозволу на тимчасове проживання
- польської візи
- у тому числі на основі Шенгенської візи та безвізового руху (короткотермінового перебування)ⁱⁱ

стосується випадків, у яких останній день легального перебування припадає на час, на який було введено стан епідемічної загрози або стан епідемії. Отже, йдеться про період від 14 березня 2020 р., коли було оголошено стан епідемічної загрози. У такому разі період легального

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

перебування на території Польщі буде продовжений – відповідно до законодавства – на період 30 днів з моменту відкликання того стану, що був оголошений останнім.

Якщо іноземці перебувають у Польщі на основі документів, що дають право на короткотривале перебування (в тім у безвізовому русі), перебування вважатиметься легальним лише стосовно осіб, які перебували у Польщі на основі цих документів 14 березня 2020 р. Це не стосується осіб, які в'їхали до Польщі пізніше – у такому разі іноземець може перебувати на території Польщі умовно легально. Він повинен подати документи про дозвіл на перебування у продовжений термін.

Продовження легального перебування іноземця не буде пов'язане із вміщенням у паспорті іноземця нової наклейки із візою, із видачею нової «карти побиту», а також інших документів. Не треба буде подавати нових прохань.

Іноземець може надалі втілювати у життя мету, з якою приїхав до Польщі, наприклад, працювати. Продовжено терміни дії дозволів на роботу, дозволів на сезонну роботу, а також робота на основі заяви від роботодавця про працевлаштування іноземця. Іноземець зможе залишити територію Польщі без оскарження у нелегальному перебуванні.

Зміна умов виконання роботи іноземцями

Законодавство дає можливість виконання іноземцями роботи за інших умов, ніж викладені у:

- дозволах на тимчасове проживання і на роботу
- дозволах на тимчасове проживання з метою виконання роботи, що вимагає високих кваліфікацій,
- дозволах на роботу,
- дозволах на сезонну роботу,
- поданнях від роботодавця, де йде мова про намір працевлаштувати іноземця, внесених у реєстр подань,
- дозволах на тимчасове проживання у рамках переведення у філіях підприємства (ICT)
- дозволах на тимчасове проживання з метою довготривалої мобільності працівника керівної ланки, або працівника, який проходить стажування – у рамках переміщення у філіях підприємства (mobile-ICT)
- документах, доданих іноземцями, де вказано, що вони мають намір скористатися правом короткотривалої мобільності працівника керівної ланки, спеціаліста або працівника, який проходить стажування – у рамках переміщення у філіях підприємства.

При цьому немає необхідності одержання нових дозволів, їх обміну або внесення у реєстр подань нових подань від роботодавця.

Введення таких змін буде можливе, якщо суб'єкти, що приймають іноземців на роботуⁱⁱⁱ, скористаються положеннями антикризового закону. Він дозволяє змінювати умови роботи, зокрема скорочуючи час роботи, а також зменшуючи заробітну плату (Ст. 15g, Ст. 15x, а також Ст. 15zf) або скерувати на дистанційну роботу (Ст. 3). Завдяки цьому рішенню, роботодавці зможуть в повному обсязі скористатися інструментами до збереження робочих місць – також тоді, коли йдеться про працевлаштування іноземців. Не буде необхідності розпочинати будь-які адміністративні розгляди справи.

Створено можливість доступу до сезонної роботи іноземцям, які у період після 13 березня 2020 р. мали доступ до польського ринку праці (на основі дозволу на роботу, дозволу на сезонну роботу, продовження дозволу на сезонну роботу або на основі подання від роботодавця про прийом іноземця на роботу).

Продовження – відповідно до законодавства – термінів дії «карт побиту», тимчасових посвідчень особи іноземця, польських документів, що посвідчують особу, документів «згода на толерантне перебування»

Нові правила передбачають продовження – відповідно до законодавства – термінів дії:

- «карт побиту»
- тимчасових посвідчень особи іноземця (поль. TZTC – йдеться про документи, що видаються іноземцям, які клопочуть про надання міжнародного захисту)
- польських документів, що посвідчують особу
- документів «згода на толерантне перебування»

якщо терміни спливають у період, на який введено стан епідемічної загрози або стан епідемії. Термін дійсності цих документів продовжується на 30 днів з моменту відкликання того стану, що був останнім.

Це рішення важливе, тому що у даний момент тимчасово припинено безпосереднє обслуговування клієнтів. З приводу епідемії коронавірусу воєводські управління та Управління у справах іноземців не приймають відвідувачів. Іноземці можуть користуватися наявними в них документами доти, доки не буде можлива видача нових.

Продовження терміну подачі документів

Видовження термінів подачі документів є відповідне до закону. Йдеться про: документи про видачу дозволу на проживання, про продовження терміну дії візи, а також про продовження перебування у рамках безвізового руху, якщо термін випадає у період, на який оголошено стан епідемічної загрози або стан епідемії. Так, як і раніше, документи можна подавати в воєводські управління впродовж 30 днів від моменту відкликання того стану, що буде останнім.

Вищенаведене рішення стосується іноземців, які клопочуть про:

- видачу дозволу на тимчасове проживання, на постійне проживання, або у якості довготермінового резидента ЄС,
- продовження польської візи (із літерою D) або Шенгенської візи (із літерою C),
- це стосується лише громадян Бразилії, Аргентини, Чилі, Гондурасу, Коста-Ріки, Нікарагуа, Сінгапуру й Уругваю - Продовження періоду перебування у безвізовому русі (така можливість передбачена в угодах про безвізовий рух, укладених із цими державами).

Видовження терміну, у який необхідно покинути територію Польщі

На основі закону підлягають видовженню терміни, у які необхідно покинути територію Польщі – це відповідно до Ст. 299 Закону «Про іноземців» (йдеться, до прикладу, про доручення остаточного рішення про відмову надання дозволу на тимчасове проживання). Якщо термін випадає на період, на який проголошено стан епідемічної загрози або стан епідемії, він продовжується на 30 днів від моменту відкликання того стану, що буде останнім.

Продовження термінів добровільного повернення, що вказані у рішеннях про зобов'язання іноземців до повернення

Відповідно до законодавства, видовжується термін добровільного повернення іноземця на батьківщину, вказаний у рішенні про зобов'язання до повернення. Йдеться про термін, що спливає у період, на який проголошено стан епідемічної загрози або стан епідемії. Так, як у випадку інших рішень, викладених у законі, термін продовжується на 30 днів від моменту відкликання того стану, що буде останнім.

Громадяни ЄС, Європейського порозуміння про вільну торгівлю (EFTA), Швейцарської конфедерації, а також члени їхніх родин, які перебувають разом із ними

Введення у Польщі стану епідемічної загрози, а потім – стану епідемії, жодним чином не впливає на права, що стосуються перебування у Польщі громадян держав членів ЄС, Європейського порозуміння про вільну торгівлю (EFTA), Швейцарської конфедерації, а також членів їхніх сімей, які перебувають разом із ними. Їхні права не обмежені наявністю будь-яких дозволів чи документів.

Окрім цього, за новими правилами продовжується термін дії документів – відповідно до законодавства. Йдеться про дозволи на визначений час, видані громадянам держав-членів ЄС, країн-членів Європейської асоціації вільної торгівлі, Швейцарської Конфедерації. Йдеться про громадян тих держав та про членів їхніх родин, які перебувають разом із ними. Документами, що розглядаються у цьому пункті, є:

- документи, що підтверджують право на постійне проживання,
- «карти побиту» члена сім'ї громадянина ЄС,
- дозвіл на постійне проживання члена сім'ї громадянина ЄС.

Аналогічно, як у інших випадках: якщо термін дії одного з цих документів спливає у період, на який введено стан епідемічної загрози або стан епідемії, термін буде продовжено на період 30 днів від моменту відкликання того стану, що був останнім.

До кінця 2020 р, тобто у т.зв. перехідний період, до громадян Об'єднаного Королівства Великобританії та Північної Ірландії ставляться так, як до громадян ЄС, а до членів їхніх родин – як до членів родин громадян ЄС.

Управління з питань іноземців інформуватиме про усілякі наступні зміни у юридичних документах, що мають значення для перебування іноземців у Польщі. Будь ласка, слідкуйте за подальшими повідомленнями.

Особливі правові рішення для іноземців у зв'язку з епідемією вірусу SARS-CoV-2 (оновлення)

I. Загальна інформація

31 березня 2020 року набув чинності Закон від 31 березня 2020 року Про внесення змін до закону про особливі рішення, пов'язані із запобіганням, протидією і боротьбою з COVID-19, інших інфекційних захворювань і спричинених ними надзвичайних ситуацій, а також деяких інших законів (Зак. Вісник поз. 568), 18 квітня 2020 р. вступив у дію Закон «Про особливі рішення та інструменти підтримки у зв'язку із поширенням вірусу SARS-CoV-2» («Законодавчий вісник», п. 695), а 16 травня 2020 р. вступив у дію Закон «Про зміни у деяких законах у царині захисних дій у зв'язку із поширенням вірусу SARS-CoV-2» від 14 травня 2020 р. («Законодавчий вісник», п. 875). На основі цих законів внесено зміни 2 березня 2020 року особливі рішення, пов'язані із запобіганням, протидією та боротьбою з COVID-19, інших інфекційних захворювань і спричинених ними надзвичайних ситуацій (Зак. Вісник поз. 374) - далі „спеціальний закон” - **ряд особливих правових рішень, спрямованих на вирішення проблем, викликаних епідемією вірусу SARS-CoV-2 для легалізації перебування іноземців у Польщі**. Ці рішення характеризуються перш за все тим, що більшість сприятливих для іноземців змін в області їх прав на перебування, відбуватимуться в силу самого закону. Іноземці, які досі перебували в Польщі легально, щоб мати можливість, відповідно до Закону, залишатися на її території в період стану епідемії, яка в даний час діє, **не мусять в цей період звертатись в органи публічної адміністрації з будь-якими заявами про надання або продовження Дозволу на перебування або візи або продовження періодів, протягом яких вони повинні залишити територію країни**.

Ці особливі правові рішення включають:

1. **продовження відповідно до Закону строків дії дозволу на тимчасове перебування, що закінчується в період епідемічної небезпеки або епідемічного стану – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15зđ част. 3 спеціального закону);**

2. продовження відповідно до Закону термінів перебування і термінів дії національних віз у випадках, коли останній день перебування за такими візами випадає в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15зд част. 3 спеціального закону);

3. визнання відповідно до Закону легальним перебування іноземців на території Республіки Польща у випадках, коли в день, коли вперше було оголошено стан епідемічної небезпеки у зв'язку з вірусною інфекцією SARS-CoV-2, вони перебували на цій території на основі короткотермінових документів на перебування, тобто:

- a) в рамках безвізового режиму,
- b) на підставі Шенгенських віз, виданих польськими органами,
- c) Шенгенські візи або довгострокові візи, видані іншими країнами Шенгенської зони,
- d) документи на перебування, видані іншими країнами Шенгенської зони,
- e) довгострокові візи або документи на перебування, видані країнами-членами Європейського Союзу, які не є країнами Шенгенської зони (якщо відповідно до Закону Європейського Союзу такі візи або документи мають право на перебування на території Республіки Польща,

- з дня, що настає за останнім днем легального перебування на підставі цих документів до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану, залежно від того, який діяв останнім (ст. 15з¹ част. 1 спеціального закону);

4. продовження відповідно до Закону строків дії дозволів на роботу та дозволів на сезонну працю, а також періодів допустимої роботи на підставі заяв про доручення виконання роботи іноземцем, внесених до Реєстру заяв – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15ззк спеціального закону);

5. є можливість зміни умов роботи іноземця, що викладені у: дозволах на роботу, дозволах на сезонну роботу, поданнях про працевлаштування іноземця, внесених у реєстр подань, дозволах на тимчасове проживання та на роботу, дозволах на тимчасове проживання з метою виконання роботи, що вимагає високих кваліфікацій, дозволах на тимчасове проживання у рамках переміщення у філіях підприємства або у дозволах на тимчасове проживання з метою довготривалої мобільності працівника керівної ланки, спеціаліста або працівника, який проходить стажування – у рамках переміщення у філіях підприємства, а також у документах, що додаються до інформації про намір скористатися короткотривалою мобільністю працівника керівної ланки, спеціаліста або працівника, що проходить стажування – у рамках переміщення у філіях підприємства. Ця зміна повинна бути результатом того, що суб'єкт, який надає роботу (або суб'єкт, який приймає на роботу і знаходиться на території Республіки Польща) скористається особливими правами. Вони мають на меті збереження робочих місць у кризових умовах, а також протидію поширенню вірусу SARS-CoV-2, що

обговорюються у Ст. 3, Ст. 15g абзац 8, Ст. 15x абзац 1, а також у Ст. 15zf абзац 1 Спеціального закону (Ст. 15z5 Спеціального закону);

6. Є можливість доступу до сезонної роботи за умов, що викладені у Ст. 88 абзац 2 Закону «Про промоцію працевлаштування та установи на ринку праці» («Законодавчий вісник» за 2019 р. п. 1482 із наступними змінами). Йдеться про іноземців, які у період після 13 березня 2020 р. мали доступ до польського ринку праці на підставі: дозволу на роботу, дозволу на сезонну роботу, продовження терміну дії дозволу на роботу, продовження терміну дії дозволу на сезонну роботу або подання від роботодавця про прийом іноземця на роботу, внесеного у реєстр подань. Йдеться про період, на який введено стан епідемічної загрози або стан епідемії, а також 30 днів з моменту відкликання того стану, що був останнім;

7. продовження відповідно до Закону строків дії карт побиту, що випадають в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15z² част. 1 спеціального закону);

8. продовжуються – відповідно до законодавства – терміни дії польських посвідчень особи іноземців, якщо ці терміни спливали у період, на який введено стан епідемічної загрози або стан епідемії. Продовжується також термін дії документів, що підтверджують згоду на толерантне перебування – під назвою «згода на толерантне перебування». Термін дії документів продовжується до моменту, коли мине 30 днів від відкликання того стану, що був останнім (Ст. 15z6 абзац 3 і 5 Спеціального закону);

9. продовжуються – відповідно до законодавства – у період тривання стану епідемічної загрози або стану епідемії терміни дії документів, що були видані громадянам держав-членів ЄС, держав-членів Європейської асоціації вільної торгівлі (EFTA) – сторін Угоди про Європейську економічну зону або Швейцарської конфедерації. Йдеться як про перелічених вище громадян, так і про членів їхніх родин, які перебувають разом із ними або до них приєднуються. Документи, що обговорюються у цьому пункті, це: документи, що підтверджують право на постійне проживання, «карти побиту» членів сімей громадян ЄС, а також дозволи на постійне проживання членів сімей громадян ЄС. Термін дії документів продовжується до часу, коли мине 30 днів з моменту відкликання того стану, що буде останнім (Ст. 15z6 абзац 1 Спеціального закону);

10. продовження відповідно до Закону строків подання заявок на дозвіл на тимчасове перебування, дозвіл на постійне перебування, дозвіл на довготермінового резидента ЄС, на продовження візи або на продовження перебування в рамках безвізового режиму в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15з спеціального закону);

11. продовження відповідно до Закону терміну залишення території Республіки Польща, що випадає в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану, що виникає зі ст. 299 част. 6 закону від 12 грудня 2013 року Про іноземців (Зак. Вісник за 2020 р., поз. 35) – до

закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15333а спеціального закону);

12. продовження відповідно до Закону термінів добровільного повернення, визначених у рішеннях про зобов'язують іноземця до повернення, що випадає в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 15333б спеціального закону);

13. продовження відповідно до Закону термінів дії тимчасових посвідчень особи іноземця (TZTC), що підпадають що випадає в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану – до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім (ст. 153³ част. 1 спеціального закону);

Положення спеціального закону, що встановлюють ці особливі правові рішення, стосуються періодів стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану, оголошених у зв'язку з вірусною інфекцією SARS-CoV-2. У зв'язку з цим слід уточнити, що стан епідемічної небезпеки було оголошено з **14 березня 2020 року** відповідно до розпорядження Міністра охорони здоров'я від 13 березня 2020 року Про оголошення на території Республіки Польща стану епідемічної небезпеки (Зак. Вісник поз. 433). Цей стан було скасовано з 20 березня 2020 року (розпорядження Міністра охорони здоров'я від 20 березня 2020 року Про скасування на території Республіки Польща стану епідемічної небезпеки (Зак. Вісник поз. 490). Того ж дня було оголошено стан епідемії -відповідно до розпорядження Міністра охорони здоров'я від 20 березня 2020 року Про оголошення на території Республіки Польща стану епідемії (Зак. Вісник поз. 491). **Цей стан діє в даний час.** Таким чином, слід зазначити, що якщо в положеннях, що встановлюють особливі правові рішення для іноземців, мова йде про період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану, оголошених у зв'язку з зараження вірусом SARS-CoV-2, **цим слід розуміти як період, який почався 14 березня 2020 року.**

Викладені у Спеціальному законі терміни дії дозволів, віз та інших документів однакові, тобто **до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів** (стан епідемічної небезпеки або епідемічний стану), **який діяв останнім.** Як вже зазначалося, в даний час діє епідемічний стан, якому передував стан епідемічної небезпеки. Таке формулювання Закону використовується для врахування такої можливості, що після діючого в даний час епідемічного стану знову буде введено стан епідемічної небезпеки. Тоді цей стан був б остаточно скасований пізніше і з його скасування слід було б відраховувати перенесення періодів і термінів дії дозволів, віз і документів, а також періодів перебування, визнаних за легальні.

II. Інформація про особливі правові рішення

1. Подовження відповідно до Закону термінів дії дозволів на тимчасове перебування

Дозвіл на тимчасове перебування - це дозвіл на перебування, що надається органи публічної адміністрації (воєводами, начальником Відділу у справах іноземців як органом вищого рівня) на

визначений термін не більше 3 років (ст. 98 част. 2 Закону Про іноземців). Іноземцю, якому надано цей дозвіл, видається воєводою карта побиту, термін дії якого збігається з періодом дії наданого дозволу (ст. 243 част. 1 п. 1 Закону Про іноземців).

Спеціальний закон в даний час передбачає, що в разі, якщо останній день терміну дії дозволу на тимчасове перебування припадає на період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану (як визначено вище), цей період відповідно до Закону продовжується до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв останнім. **Продовження терміну дії дозволу на тимчасове перебування відбувається автоматично.** Для цього не видаватиметься адміністративного рішення. Іноземцю також не доведеться подавати заяву на офіційне підтвердження цього факту.

Відповідно до Закону, продовження строку дії дозволу на тимчасове перебування **не спричинить за собою видачу нової карти побиту або заміни діючої**. Спеціальний закон виразно виключає правову основу для того, щоб воєводи в подібних ситуаціях здійснювали подібні дії.

Продовження відповідно до Закону термінів дії дозволів на тимчасове перебування призводить до можливості подальшої реалізації іноземцем цілей перебування на території Республіки Польща і користування з прав, що впливають із володіння дозволом, наприклад виконання праці на умовах, зазначених у дозволі на тимчасове перебування та працю (ст. 118 част. 1 закону Про іноземців) чи ведення підприємницької діяльності на тих самих умовах, що й польські громадяни, у разі дозволу на тимчасове перебування з метою з'єднання з сім'єю (ст. 159 част. 1 закону Про іноземців у зв. зі ст. 4 част. 2 п. 1 літ. ц закону від 06 березня 2018 року Про правила участі іноземних підприємців та інших іноземних осіб у господарському обороті на території Республіки Польща (Зак. Вісник за 2019 р., поз. 1655).

2. Продовження відповідно до Закону періодів і термінів дії національних віз

Національні візи - це довгострокові візи, що **видаються тільки польськими органами**, що дають право на в'їзд на територію Республіки Польща і постійне перебування на ній або на кілька наступних перебувань на цій території, **тривалістю в цілому не більше ніж 90 днів. Термін дії національної візи не може перевищувати 1 рік** (ст. 59 Закону Про іноземців).

Спеціальним законом передбачено, що в разі, коли останній день терміну перебування, на підставі даної візи (а, отже, останній день дозволеного перебування, зазначеного у днях у візовій наклейці) припадає на період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану (як визначено вище), то цей період, а також термін дії самої візи відповідно до Закону продовжується до 30-го дня після дати скасування того зі станів, який діяв останнім. За своїми припущеннями, це рішення є аналогом рішення, що полягає в автоматичному продовженні термінів дії тимчасових дозволів на перебування. **Також в цьому випадку право на перебування на території Республіки Польща продовжується відповідно до Закону.** Ніякого адміністративного рішення для цього не видається. Не потрібно отримувати продовження візи відповідно до ст. 82 Закону Про іноземців. Продовження терміну перебування та строку дії національної візи також не

передбачає видачі візової наклейки будь-яким польським органом у проїзному документі іноземця. Як і у випадку з картами побиту щодо продовження термінів дії дозволів на тимчасове перебування, законодавець виразно виключив підставу для того, щоб будь-який орган державної влади Республіки Польща (в країні або за кордоном) вклеїв візову наклейку в проїзний документ.

3. Визнання легального перебування на території Республіки Польща іноземців, які перебували на цій території на основі так званих короткострокових документів на перебування, в тому числі в рамках безвізового режиму

Спеціальний закон вносить підставу до визнання легальним, відповідно до Закону, права до перебування іноземців, які в день 14 березня 2020 року (в день, коли вперше було оголошено стан епідемічної небезпеки у зв'язку із зараженням вірусом SARS-CoV-2) перебували на території Республіки Польща на підставі одного з нижче перерахованих документів на перебування:

- в рамках безвізового режиму,
- Шенгенської візи, виданої польськими органами,
- Шенгенської візи, виданої органом іншої країни Шенгенської зони,
- довгострокової візи, виданої органом іншої країни Шенгенської зони,
- документу на перебування, виданого органом іншої країни Шенгенської зони,
- довгострокової візи, виданої країнами-членами Європейського Союзу, які не є країнами Шенгенської зони, якщо відповідно до Закону Європейського Союзу така віза дає право на перебування на даній території (стосується це тих випадків, коли іноземець користується певними формами так званої внутрішньої мобільності).
- документу про перебування, виданим органом іншої країни-члена Європейського Союзу, які не є країнами Шенгенської зони, якщо відповідно до Закону Європейського Союзу така віза дає право на перебування на даній території (стосується це тих випадків, коли іноземець користується певними формами так званої внутрішньої мобільності).

Перебування на території Республіки Польща в рамках безвізового режиму може виникати:

- зі звільнення від обов'язку мати візу для громадян певних країн згідно з додатком № II до Регламенту 2018/1806 Європейського парламенту та Ради від 14 листопада 2018 року із переліком третіх країн, громадяни яких повинні мати візи при перетині зовнішніх кордонів, та тих, чий громадяни звільняються від цієї вимоги,
- з міжнародної угоди, стороною якої є Республіка Польща,
- з одностороннього скасування візового режиму з боку Республіки Польща.

Каталог громадянств, пов'язаних із звільненням від візи, доступний за адресою: <https://udsc.gov.pl/cudzoziemcy/obywatele-panstw-trzecich/chce-przyjechac-do-polski/czy-potrzebuje-wizy/>

Шенгенська віза - це віза, визначена ст. 3 пункту 22 Закону Про іноземців. Це положення стосується понять, які використовуються в ст. 2 пункти 2-5 Регламенту (ЄС) № 810/2009 Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про встановлення Кодексу Спільноти з візових питань (візовий кодекс) (Зак. Вісник ЄС Л 243 від 15.09.2009, стор. 1, з пізн. зм.). У будь-якому випадку, шенгенська віза - це віза, яка видається для запланованого перебування на території країн-членів (країн Шенгенської зони), що не перевищує 90 днів протягом кожного 180-денного періоду або транзиту через міжнародну транзитну зону аеропортів країн-членів (країн Шенгенської зони). Щоб шенгенська віза давала право перебувати на території Республіки Польща, вона повинна бути єдиною візою, тобто давати право перебувати на території всіх країн Шенгенської зони або бути візою з обмеженою територіальною чинністю, що охоплює територію Республіки Польща. Країни Шенгенської зони – крім Республіки Польща – це: Австрія, Бельгія, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Греція, Іспанія, Нідерланди, Ісландія, Ліхтенштейн, Литва, Люксембург, Латвія, Мальта, Німеччина, Норвегія, Португалія, Словаччина, Словенія, Швейцарія, Швеція, Угорщина та Італія.

Довгострокова віза, видана органом іншої країни Шенгенської зони, щоб стати джерелом права на перебування на території Республіки Польща, повинна бути візою, зазначеною у ст. 18 част. 1 Конвенції від 19 червня 1990 р. До Шенгенської угоди від 14 червня 1985 року між урядами країн Економічного союзу Бенілюксу, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування контролю на загальних кордонах (Зак. Вісник ЄС Л 239 від 22.09.2000, стр. 19 з пізн. зм. – Зак. Вісник ЄС Польське спеціальне видання, розділ 19, т. 2, стр. 9 з пізн. зм.), далі – „Виконавча Конвенція”, тобто віза на перебування понад 90 днів, оформлена у вигляді єдиної форми візи, визначеної законодавством Європейського Союзу, позначеної літерою „D”. Максимально допустимий термін перебування на територіях країн Шенгенської зони, крім тієї, орган якої видав цю візу, становить до 90 днів протягом 180 днів (ст. 21 част. 2а Виконавчої Конвенції).

Аналогічне рішення, що стосується свободи пересування по шенгенській зоні поширюється на іноземців, які мають документи на перебування, видані органами однієї з країн цієї зони і діючий проїзний документ (ст. 21 пункт 1 Виконавчої Конвенції).

Крім того, слід мати на увазі, що законодавство Європейського Союзу у сфері міграції передбачає, що візи для довготривалого перебування та документів на перебування, видані органами влади окремих країн-членів Європейського Союзу, незалежно від того, чи є вони країнами, які повною мірою застосовують досягнення з Шенген, можуть являти собою у відповідних випадках основу для перебування на територіях інших країн-членів Європейського Союзу з метою використання окремих форм так званої внутрішньої мобільності. Таке положення передбачає:

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

- директива 2014/66/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2014 року Про умови в'їзду та перебування громадян третіх країн в рамках переведення всередині підприємства (Зак. Вісник ЄС I 157 від 27 травня 2014 року, стор. 1-21) та
- директива 2016/801 Європейського Парламенту та Ради (ЄС) від 11 травня 2016 року Про умови в'їзду та перебування громадян третіх країн з метою наукових досліджень, навчання, тренінгів, участі у волонтерстві, програмах обміну школярів або освітніх проектах та роботи в якості *au pair* (версія перетворена) (Зак. Вісник ЄС L 132 від 21.05.2016, стр. 21).

Положення польського Закону, що реалізують обидві ці директиви, передбачають такі форми мобільності, що базуються на наданні документу на перебування або візи на довготривале перебування, виданої органами влади інших країн-членів Європейського Союзу, пов'язаних цими директивами, які не пов'язані із зобов'язанням отримати дозвіл на тимчасове перебування на території Республіки Польща:

- короткострокова мобільність працівника управлінського персоналу, фахівця або співробітника, що проходить стажування, в рамках переведення всередині підприємства – пункту термін перебування до 90 днів протягом 180 днів на території Республіки Польща (ст. 3, п. 7 і ст. 139н п. 1 Закону Про іноземців) (тільки на підставі документу на перебування);
- мобільність студентів – допустимий термін перебування до 360 днів на території Республіки Польща (ст. 3 п. 71 і ст. 149б п. 1 Закону Про іноземців);
- короткострокова мобільність науковця – допустимий термін перебування до 180 протягом 360 днів (ст. 3 п. 7г та ст. 156б част. 1 Закону Про іноземців);
- короткострокова мобільність члена сім'ї науковця – допустимий термін перебування до 180 днів протягом 360 днів (ст. 3 п. 7г та ст. 169а част. 1 Закону Про іноземців).

Вищезазначеними директивами не пов'язані Республіка Ірландія та Данія, а також ці директиви не входять до Закону Європейського Союзу, з яким пов'язані під час перехідного періоду Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії після виходу з ЄС, і тому візи та документи з цих країн не є джерелом права на мобільність.

Перебування, визнане легальним відповідно до ст. 15з1 част. 1 спеціального закону - є національною, своєрідною формою документів на перебування. Вона не є рівнозначною продовження будь-яких віз або документів або продовження допустимого перебування в рамках безвізового режиму. Використання цієї правової основи для перебування на території - як і у випадку інших правових рішень спеціального закону, присвячених іноземцям - жодним чином не залежить від подання будь-яких заяв, видачі дозволів чи документів.

Термін перебування, що вважається легальним, починається на наступний день після останнього дня легального перебування на підставі віз, документів на перебування або безвізового режиму і буде тривати до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану (який діяв як останній). Використання цього

права залежить від подальшого перебування іноземця на території Республіки Польща. Виїзд з цієї території призведе до того, що іноземець не зможе претендувати на це право в якості самостійного титулу для повторного в'їзду на територію Республіки Польща.

Іноземці, перебування яких на території Республіки Польща, вважатиметься легальним згідно зі ст. 15з¹ част. 1 спеціального закону, матимуть право працювати на території Республіки Польща за умови наявності дійсного дозволу на роботу або діючого дозволу на сезонну роботу або якщо у них є заява про доручення роботи іноземцю, внесена до реєстру заяв. Це стосуватиметься також випадків, коли строк дії дозволу на роботу або дозвіл на роботу буде продовжено відповідно до Закону відповідно до ст. 15зк част. 1 спеціального закону, та у випадку, коли строк допустимої роботи на підставі заяви, внесеної до реєстру заяв, буде продовжений на підставі ст. 15зк част. 3 цього закону. Окреме регулювання, що стосується доступу іноземців до польського ринку праці на основі цього виду правової бази, було необхідним в спеціальному законі, тому що це не є свого роду підставою перебування відомою зі ст. 87 част. 1 Закону від 20 квітня 2004 року Про сприяння зайнятості та заклади ринку праці.

4. Продовження відповідно до Закону дозволів на роботу, дозволів на сезонну роботу та допустимих періодів виконання роботи на підставі заяв про доручення виконання роботи іноземцю, внесених до реєстру заяв.

Дозвіл на роботу є адміністративним рішенням, що визначає право іноземця на виконання роботи на території Республіки Польща за умови, що він проживає на цій території на основі однієї з перерахованих в ст. 87 част. 1 п. 12 Закону від 20 квітня 2004 року Про сприяння зайнятості та заклади ринку праці (Зак. Вісник з 2019 р., поз. 1482, зі зм.) підстав перебування, наприклад:

- дозвіл на тимчасове перебування (за винятком дозволу у зв'язку з обставинами, що вимагають короткотермінового перебування - ст. 181 Закону Про іноземців),
- національна віза або шенгенська віза, видана польським органом (за винятком візи з туричною метою, візи для використання тимчасового захисту і для прибуття з гуманітарних причин, у зв'язку з інтересами держави або міжнародними зобов'язаннями),
- віза, видана іншою країною Шенгенської зони,
- документ про перебування, виданий іншою країною Шенгенської зони,
- в рамках безвізового режиму,

Дозволи на роботу, що видаються воєводами на обмежений термін, не більше 3 років (як виняток 5 років – в тому випадку, якщо виконання роботи передбачає виконання функцій у правлінні юридичної особи, в якій на день подачі заяви працює більше 25 осіб).

Особливим видом дозволу на роботу є дозвіл на сезонну роботу, що видається старостами для іноземців, які виконують сезонну роботу, тобто роботу у сфері діяльності, визначеній у

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

розпорядженні Міністра сім'ї, праці та соціальної політики від 8 грудня 2017 року щодо підкласів діяльності згідно з польською класифікацією діяльності (ПКД), в яких видаються дозволи на сезонну роботу іноземця (Зак. Вісник. за 2019 рік., поз. 1845).

Також цей дозвіл видається на обмежений термін. Однак він не може бути більшим 9 місяців в календарному році.

Особливою формою надання іноземцю доступу до польського ринку праці є інститут заяви про доручення виконання роботи іноземцю, внесеної до реєстру заяв. Вона доступна для громадян 6 держав: Республіки Вірменія, Республіки Грузія, Республіки Білорусь, Республіки Молдова, Російської Федерації та України (§ 2 постанови Міністра сім'ї, праці та соціальної політики від 8 грудня 2017 року щодо країн, відносно громадян яких застосовуються деякі положення, що стосуються дозволу на сезонну працю і положення, що стосуються заяв про доручення виконання роботи іноземцю (Зак. Вісник. поз. 2349) і полягає у звільненні від обов'язку отримання дозволу на роботу у разі виконання іншої роботи ніж сезонна робота (у вищезазначеному розумінні) на строк, що не перевищує 6 місяців протягом наступних 12 місяців (незалежно від кількості суб'єктів що надають цьому іноземцю виконання роботи), за умови, що районна адміністрація праці перед початком виконання роботи іноземцем внесла заяву про доручення виконання роботи іноземцю до реєстру заяв, а робота виконується на умовах, зазначених у цій заяві. Однією з видів інформації, що подаються суб'єктом, що доручає виконання роботи в заяві, що підлягає внесенню до реєстру заяв, є інформація про період або періоди роботи, які пропонується іноземцю (ст. 88з част 1 п. 3 літ. д Закону Про сприяння зайнятості та закладах ринку праці).

Спеціальний закон передбачає рішення, що дозволяє іноземцям виконувати роботу довше - на підставі наявних у них дозволів на роботу, дозволів на сезонну роботу і заяв про доручення виконання роботи іноземцю, якщо повноваження, що впливають з них, закінчуються в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану (як визначено вище). Бо, якщо термін дії дозволу на роботу або дозволу на сезонну роботу випадає на один з цих періодів, то він буде продовжений згідно закону до 30-го дня, слідуєного за днем скасування того зі станів, який був останнім. Аналогічне рішення застосовується в тому випадку, якщо іноземець до цього часу мав дозвіл на роботу або дозвіл на сезонну роботу, які були продовжені рішенням з цього питання, і кінець періоду продовженого дозволу випадав на період одного зі станів.

Щодо заяв про доручення виконання роботи іноземцю, які були внесені до обліку заяв на підставі ст. 88з част. 2 закону Про сприяння зайнятості та заклади ринку праці, спеціальний закон передбачає, що в ситуації, коли кінець періоду, зазначеного в заяві як період роботи (про яку йдеться вище) припав на період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану, іноземець зможе виконувати роботу, яка передбачена цією заявою протягом пізнішого періоду, до закінчення 30 дня, наступного за днем скасування того зі станів, який діяв як останній, будучи далі звільненим від обов'язку отримання дозволу на роботу. Якщо в заяві зазначено кілька

періодів виконання роботи, кінець яких припадає на час епідемічної небезпеки або епідемічного стану, іноземець може виконувати роботу також в періоди, які не вказані в якості періодів виконання роботи. На практиці в період епідемічної небезпеки або епідемічного стану роботу на підставі заяви або декількох заяв про доручення виконання роботи іноземцю можна буде виконувати більше 6 місяців протягом наступних 12 місяців.

Як і у випадку продовження строків дії дозволів на тимчасове перебування, цей результат у вигляді продовження строків дії дозволів на роботу та дозволів на сезонну роботу, а також періодів допустимої роботи на підставі заяв про доручення виконання роботи іноземцю, відбуватиметься автоматично, згідно із законом. Джерелом права на подальше виконання роботи іноземцем не буде ні адміністративне рішення, ні матеріально-технічне діяння.

5. Є можливість зміни умов роботи іноземців внаслідок використання роботодавцями окремих антикризових рішень, викладених у Спеціальному законі

Спеціальний закон містить ряд антикризових рішень та рекомендацій, на основі яких можна змінити зміст угоди, що є основою виконання роботи з боку іноземця. Безсумнівно, метою використання таких рішень є протистояння негативним наслідкам пандемії COVID-19 та збереження робочих місць, а також протидія поширенню вірусу SARS-CoV-2.

Відповідно до Ст. 15g абзац 8 Спеціального закону, підприємці та неурядові організації, про які йдеться у Ст. 3 абзац 2 Закону «Про діяльність у царині суспільного блага та волонтерство» від 24 квітня 2003 р. («Законодавчий вісник» за 2019 рік, п. 688, 1570 і 2020, а також за 2020 р., п. 284), а також про інші суб'єкти, що займаються діяльністю у царині суспільного блага, про які мова у Ст. 3 абзац 3 цього закону, у яких помічено зниження економічного зростання внаслідок пандемії COVID-19 (як це викладено у Ст. 15g абзац 9 Спеціального закону). Суб'єкти, яких це стосується, можуть зменшити робочий час працівника максимум на 20%, а працівник може працювати не менше, ніж на 0,5 ставки. При цьому заробітна плата не може бути меншою, ніж мінімальна заробітна плата, встановлена на основі положень про мінімальну заробітну плату, із взяттям до уваги робочого часу. Працівником, про якого йдеться у Ст. 15g Спеціального закону, є фізична особа, яка уклала трудові відносини із роботодавцем – на основі польського законодавства. Окрім цього, цей пункт стосується також осіб, які працюють за угодою про надомну роботу або за договором доручення, або за іншою угодою про надання послуг. Йдеться про роботу, щодо якої відповідно до Закону «Громадянський кодекс» від 23 квітня 1964 р. («Законодавчий вісник» за 2019 р. п. 1145 і 1495) застосовуються правила доручення. Мова також про особи, які виконують роботу на основі іншого документа, ніж трудова угода, а їхнім роботодавцем є селянський виробничий кооператив або інший кооператив, що займається виробництвом у сільському господарстві, якщо працівник підлягає пенсійному страхуванню. Винятком є

хатні робітниці, яких приймають на роботу фізичні особи (див. Ст. 15g абзац 4 Спеціального закону). Умови та спосіб виконання роботи у період встановлення неповного робочого дня встановлюються в угоді, що роботодавець укладає із профспілками або із представниками працівників (Ст. 15g абзац 11 Спеціального закону).

Відповідно до Ст. 15x абзац 1 Спеціального закону, роботодавець, який займається визначеними видами підприємницької діяльності, для яких дуже велике значення має її безперервність (до прикладу, якщо йдеться про гарантування безперервного функціонування систем та об'єктів критичної інфраструктури), як це викладено у Ст. 3 п. 2 Закону «Про кризове управління» від 26 квітня 2007 р. («Законодавчий вісник» за 2019 р., п. 1398, а також за 2020 р., п. 148, 284, 374 і 695), або роботодавець, який одержав розпорядження з боку органів державної адміністрації у зв'язку із пандемією COVID-19, може ввести ряд змін у зміст трудової угоди, пов'язаних із робочим часом працівників. Цими змінами можуть бути:

- зміна системи або розкладу робочого часу таким чином, щоб можна було гарантувати безперервність роботи підприємства або станції,
- видача розпорядження про наднормову роботу – у обсязі та розмірі, що необхідний для гарантування безперервної роботи підприємства або станції,
- роботодавець може зобов'язати працівника залишитися після роботи для виконання роботи у понаднормовий робочий час, та бути наготові до виконання роботи за місцем роботи або в іншому місці, що визначить роботодавець,
- роботодавець може видати розпорядження, що працівник може скористатися правом на відпочинок там, де вкаже роботодавець.

Відповідно до Ст. 15zf абзац 1 Спеціального закону в роботодавця, у якого помічено зниження економічного зростання внаслідок пандемії COVID-19, який відповідає умовам, визначеним у вищевказаній статті, допускається:

- обмеження безперервного відпочинку, про який йдеться у Ст. 132 § 1 Закону «Трудовий кодекс» від 26 червня 1974 р. Час безперервного відпочинку не може тривати менше 8 годин. Безперервний відпочинок, про який йдеться у Ст. 133 § 1 цього закону, не може тривати менше 32 годин, при цьому повинно бути принаймні 8 годин безперервного відпочинку протягом доби,
- укладення угоди про впровадження системи еквівалентного робочого часу. Допускає видовження робочого часу протягом доби, але він не може перевищити 12 годин; час роботи за цією схемою не може перевищити 12 місяців. Видовження добового виміру робочого часу рівнозначне скороченню робочого часу у деякі дні або наданню вихідних днів,

- укладення угоди про те, що умови працевлаштування працівників будуть для них гіршими, ніж ті, що викладені у трудових договорах із працівниками. Обсяг роботи та час, на які встановлено інші умови працевлаштування, повинен бути викладений у вищевказаній угоді.

Відповідно до Ст. 3 абзац 1 Спеціального закону – з метою протидії COVID-19 – роботодавець може зобов'язати працівника виконувати впродовж визначеного часу таку ж роботу, яка вказана у трудовому договорі, але поза місцем роботи (дистанційно).

Використання цих інструментів захисту від негативних наслідків пандемії COVID-19, а також інструментів із протидії поширенню вірусу SARS-CoV-2, у випадку, коли це стосується іноземців, може потягти за собою зміну умов виконання роботи. Йдеться про умови, що були викладені в адміністративно-правових актах, що становлять підставу для доступу іноземця до польського ринку праці. Йдеться про:

- дозвіл на роботу,
- дозвіл на сезонну роботу,
- дозвіл на тимчасове проживання і на роботу,
- дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи за професією, що вимагає високої кваліфікації,
- дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи у рамках переміщення у філіях підприємства,
- дозвіл на тимчасове проживання з метою довготривалої мобільності працівника керівної ланки, спеціаліста або працівника, який проходить стажування – у рамках переміщення у філіях підприємства.

Йдеться також про подання від роботодавця про прийом іноземця на роботу, внесені у реєстр подань. Ці зміни можуть призвести до того, що умови роботи іноземця відрізнятимуться від тих, які викладені у вищенаведених документах. Йдеться також про документи, передані суб'єктом, чиє місцезнаходження є на території Республіки Польща, Керівникові Управління з питань іноземців, тобто про повідомлення про те, що іноземець має намір користуватися короткотривалою мобільністю. У цьому пункті цим працівником є працівник керівної ланки, спеціаліст або працівник, який проходить стажування – у рамках переміщення у філіях підприємства.

Введення до Спеціального закону Ст. 15z5 абзац 1 дає іноземцеві можливість виконувати роботу за змінених умов. Йдеться про застосування суб'єктом, який надає іноземцеві роботу (у розумінні Ст. 2 абзац 1 п. 21b Закону «Про промоцію працевлаштування та установи ринку праці») одного з вищенаведених інструментів захисту від негативних наслідків пандемії COVID-19, а також інструментів протидії

поширенню вірусу SARS-CoV-2. При цьому немає необхідності одержувати нові дозволи або міняти їх, не треба також вносити у реєстр нове подання роботодавця про прийом іноземця на роботу. Таким чином, навіть якщо умови роботи будуть змінені так, що суперечитимуть тому, що раніше обговорювалося у трудовій угоді про доступ на ринок праці (до прикладу, мінімальна місячна заробітна плата іноземця та тій чи іншій посаді буде не така, як це викладено у Ст. 88f абзац 1 Закону «Про промоцію працевлаштування та установи ринку праці», або вимір робочого часу буде не такий, як це вказано у дозволі на тимчасове проживання та на роботу, відповідно до Ст. 118 абзац 1 п. 4 Закону «Про іноземців»), виконання умов трудової угоди обома її сторонами вважатиметься легальним.

Аналогічне врегулювання застосовується у випадках, коли вищенаведеними інструментами скористається суб'єкт, що приймає на роботу – у розумінні Ст. 3 п. 5b Закону «Про іноземців», який знаходиться на території Республіки Польща, до якого прибув працівник у рамках переміщення у філіях підприємства (що викладено у Ст. 3 п. 13b Закону «Про іноземців»). Наслідком цього було б те, що умови роботи іноземця були б у суперечності із тими, що викладені у дозволі на тимчасове проживання з метою виконання роботи у рамках переміщення у філіях підприємства (Ст. 139a абзац 1 Закону «Про іноземців») або у дозволі на тимчасове проживання з метою довготривалої мобільності працівника керівної ланки, спеціаліста або працівника, який проходить стажування у рамках переміщення у філіях підприємства (Ст. 139o абзац 1 Закону «Про іноземців»). У цих випадках суб'єкт, що прийматиме на роботу, не буде зобов'язаний подавати прохання про видачу іноземцеві нового дозволу, іноземець матиме можливість роботи за зміненими умовами (Ст. 15z5 абзац 2 Спеціального закону). Схоже ситуація виглядатиме також тоді, коли іноземець, перебуваючи на території Республіки Польща, використовуватиме засаду короткотривалої мобільності працівника керівної ланки, спеціаліста або працівника, що проходить стажування у рамках переміщення у філіях підприємства. Раніше суб'єкт, який прийняв на роботу, мав би подати повідомлення про те, що іноземець хоче скористатися такого роду мобільністю (Ст. 139n абзац 1 п. 3 Закону «Про іноземців»). Внаслідок застосування вищенаведених інструментів може виникнути ситуація, коли умови виконання роботи працівника, командированого у філію підприємства, зміняться і не відповідатимуть тим, що викладені у документах, доданих до повідомлення. Іноземець може виконувати роботу за змінених умов роботи (Ст. 15z5 абзац 3 Спеціального закону).

Нове врегулювання доповнюється (див. Ст. 15z5 абзац 4) таким чином:

- іноземець не зобов'язаний повідомляти воєводі, який видав дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи, що вимагає високих кваліфікацій, про зміну мінімального обсягу робочого часу (Ст. 137 п. 4 у зв'язку із Ст. 134 абзац 2 Закону «Про іноземців»). Йдеться про випадки, коли зміна відбулася впродовж перших двох років

перебування іноземця на території РП на підставі цього дозволу. Йдеться також про випадки, коли така зміна є наслідком застосування одного з антикризових інструментів, що обговорено вище,

- іноземець не зобов'язаний повідомляти воєводі, який видав дозвіл на тимчасове проживання з метою виконання роботи, що вимагає високих кваліфікацій, про зменшення розміру заробітної плати або про зміну мінімального робочого часу (Ст. 134 абзац 3 Закону «Про іноземців»). Йдеться про випадки, коли така зміна відбулася тоді, коли минули перші два роки перебування іноземця на території РП на підставі цього дозволу. Йдеться також про випадки, коли така зміна є наслідком застосування одного з антикризових інструментів, що обговорено вище.

6. Можливість сезонної роботи надається іноземцям, які у період після 13 березня 2020 р. мали доступ до польського ринку праці на основі дозволу на роботу, дозволу на сезонну роботу, продовження терміну дії дозволу на роботу або подання від роботодавця про прийом іноземця на роботу, внесеного у реєстр подань

Як вже було вказано, сезонна робота – це робота у розумінні Ст. 88 абзац 2 Закону «Про промоцію працевлаштування та установи ринку праці». Це робота, яка виконується на території Республіки Польща, а види роботи викладені у розпорядженні Міністра з питань родини, праці та соціальної політики від 8 грудня 2017 р. Вказані також під-категорії робіт – за Польським класифікатором робіт (PKD), на які видаються дозволи на сезонну роботу іноземця («Законодавчий вісник» за 2019 р., п. 1845). Дозволи на сезонну роботу видаються на основі угоди, укладеної з іноземцем. Місцезнаходження або місце проживання суб'єкта, філія, підприємство або інша форма організованої підприємницької діяльності повинні знаходитися на території Республіки Польща.

Окрім випадків, в яких в іноземця є повний доступ до польського ринку праці або він не зобов'язаний мати дозвіл на роботу, доступ до такої роботи для громадян третіх країн регламентується вищезгаданою установою, яка видає дозволи на сезонну роботу. У Ст. 15z7 абзац 1 Спеціального закону законодавець вказує на особливе звільнення від обов'язку мати такий дозвіл. Звільнення обмежене у часі і стосується періоду, на який введено стан епідемічної загрози або стан епідемії, а також період 30 днів від дати, коли буде відкликано останній з них. У цей період іноземець звільнений від обов'язку мати дозвіл на сезонну роботу, щоб мати можливість виконувати сезонну роботу, якщо у період після 13 березня 2020 р. в іноземця був дозвіл на роботу або дозвіл на сезонну роботу. Йдеться про дозвіл, що був дійсний впродовж принаймні одного дня після 13 березня 2020 р, продовження терміну одного з таких дозволів або про подання від роботодавця про прийом іноземця на роботу, внесені у реєстр подань. У документах період роботи іноземця повинен бути вказаний так, щоб принаймні один робочий день був після 13 березня 2020 р. У цьому випадку звільнення від обов'язку мати дозвіл на роботу розповсюджується на усі суб'єкти і не пов'язане із конкретним суб'єктом, що доручає

виконання роботи. Це не залежить від того, який вид роботи (посада) вказані у вищенаведеному дозволі або поданні про прийом іноземця на роботу.

Вищенаведене звільнення від обов'язку мати дозвіл на роботу повинно бути пов'язане із відповідною правовою основою перебування іноземця на території Республіки Польща. Іноземець повинен перебувати на території Республіки Польща на основі одного з документів, що дають право на перебування і викладені у Ст. 87 абзац 1 п. 12 «Про промоцію працевлаштування та установи ринку праці». Якщо йдеться про особи, які мають польські візи, а також дозволи на тимчасове проживання, вони звільнені від обов'язку мати дозвіл на роботу. Це дає можливість загального доступу до сезонної роботи іноземцям, які мають польські візи та дозволи на тимчасове проживання, а термін дії цих документів продовжений – відповідно до законодавства – до Ст. 15zd абзац 1 або 3 Спеціального закону. Окрім цього, загальний доступ до сезонної роботи матимуть іноземці, чиє перебування на території Республіки Польща вважається легальним відповідно до Ст. 15z1 абзац 1 Спеціального закону (Ст. 15z7 абзац 1 є особливою з огляду на Ст. 15z12 абзац 2, тому що там викладені зобов'язання іноземців, які повинні мати дійсний дозвіл на сезонну роботу).

7. Продовження відповідно до Закону термінів дії карт побиту

Спеціальний закон також передбачає спеціальне регулювання, яке передбачає продовження згідно закону термінів дії карт побиту, кінець яких випадає на період епідемічної небезпеки або епідемічного стану. Положення ст. 15z² част 1 спеціального закону поширюється на всі карти побиту, які видаються відповідно до положень польського права громадянам третіх країн, - тобто іноземцям, які мають:

- дозвіл на тимчасове перебування,
- дозвіл на постійне перебування,
- дозвіл на перебування довготермінового резидента Європейського Союзу,
- дозвіл на перебування з гуманітарних причин,
- статус біженця,
- додатковий захист.

Результатом дії даного положення стане продовження терміну дії карти побиту до 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів (епідемічної небезпеки або епідемічного стану), який буде діяти останнім. У той же час закон прямо виключає, що зі зміною терміну дії документа може бути пов'язана видача нового документа або його заміна. Іноземець в щоденному правовому обороті зможе користуватися наявним документом як дійсним, незважаючи на закінчення зазначеної в ньому дати закінчення терміну дії.

8. Відповідно до законодавства продовжуються терміни дії польських посвідчень особи іноземця, а також документів «згода на толерантне перебування»

Спеціальний закон містить також особливі врегулювання, що передбачають продовження – відповідно до законодавства – термінів дії польських документів, що посвідчують особу іноземців, а також документів «згода на толерантне перебування». Йдеться про документи, термін дії яких спливає у період стану епідемічної загрози або стану епідемії.

Польський документ, що посвідчує особу іноземця, видається воєводою у випадках, про які мова у Ст. 260 абзац 1 Закону «Про іноземців», на період 1 року (Ст. 262 Закону «Про іноземців»). Документ є дійсним і посвідчує особу іноземця під час його перебування на території Республіки Польща, але не підтверджує його громадянства. Документ не дає право на перетин кордону РП (Ст. 261 абзац 1 і 2 Закону «Про іноземців»).

Документ «згода на толерантне перебування» видається іноземцеві, якому надано згоду на толерантне перебування на території Республіки Польща (Ст. 273 Закону «Про іноземців»). Впродовж терміну дії документа він посвідчує особу іноземця під час його перебування на території Республіки Польща, але не підтверджує його громадянства. Документ не дає право на перетин кордону РП (Ст. 274 Закону «Про іноземців»). Документ «згода на толерантне перебування» видається комендантом пункту Прикордонної служби або комендантом відділення Прикордонної служби на період до 2 років (Ст. 275 Закону «Про іноземців»).

Наслідком дії цього правила (Ст. 15z6 абзац 3 і 5 Спеціального закону) буде продовження терміну дії польського документа, що посвідчує особу іноземця, а також документа «згода на толерантне перебування» на період до 30 днів від моменту відкликання стану епідемічної загрози або стану епідемії – залежно від того, який буде останнім. Водночас, схожим чином, як у випадку «карт побиту», у законі виразно виключається те, щоб із зміною терміну дії документа пов'язувати необхідність видачі нового документа або його обмін (Ст. 15z6 абзац 4 і 6). Іноземець, який на щодень спілкується із польськими юридичними суб'єктами, матиме можливість користуватися наявним в нього документом. Він вважатиметься дійсним попри те, що сплив термін дійсності, вказаний у документі.

9. Продовження – відповідно до законодавства – терміну дії документів, що видаються на визначений час громадянам країн-членів Європейського Союзу, країн-членів Європейської асоціації вільної торгівлі (EFTA) – сторін угоди про Європейську економічну зону або Швейцарської конфедерації. Йдеться також про членів їхніх родин, які проживають разом із ними або до них долучаються

Спеціальний закон містить особливе врегулювання, що стосується продовження – відповідно до законодавства – терміну дії наступних документів, які видаються громадянам держав-членів Європейського Союзу, держав-членів Європейської асоціації вільної торгівлі (EFTA) – сторін угоди про Європейську економічну зону або Швейцарської конфедерації. Йдеться також про членів їхніх родин, які проживають разом із ними або до них долучаються. Цими документами є:

- документи, що підтверджують право на постійне проживання,

- «карти побиту» членів сім'ї громадянина ЄС,
- дозволи на постійне проживання членів сім'ї громадянина ЄС.

Аналогічно до інших рішень, що стосуються продовження терміну дії документів – відповідно до законодавства – якщо термін дії одного із вищенаведених документів спливає у період, на який введено стан епідемічної загрози або стан епідемії, він продовжується на період 30 днів від дати відкликання того стану, що буде останнім (Ст. 15z7 абзац 1 Спеціального закону). Водночас, таке продовження не буде законною підставою до обміну документа або до видачі нового (Ст. 15z7 абзац 2 Спеціального закону).

10. Продовження відповідно до Закону термінів подачі заяви на отримання дозволу на тимчасове перебування, дозволу на постійне перебування, дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС, на продовження візи або на продовження перебування в рамках безвізового руху.

Окремі положення закону про іноземців наказують іноземцям, які вже знаходяться на території Республіки Польща, подати визначені заяви, пов'язані з легалізацією їх перебування на цій території протягом термінів, які визначає термін їх легального перебування (наприклад, на підставі наявного дозволу на тимчасове перебування, візи, перебування в рамках безвізового режиму).

Це такі положення:

- ст. 105 част. 1 Закону Про іноземців - щодо заяви про надання дозволу на тимчасове перебування
- ст. 202 част. 1 Закону Про іноземців - щодо заяви про надання дозволу на постійне перебування
- ст. 202 част. 1 - застосовується відповідно до направлення до ст. 223 Закону Про іноземців - щодо заяви про надання дозволу на перебування довгострокового резидента Європейського Союзу,
- ст. 85 част. 1 Закону Про іноземців - щодо заяви про продовження візи,
- ст. 300 част. 2 Закону про іноземців - щодо заяви про продовження перебування в рамках безвізового руху.

Своєчасна подача заяви, зумовлює те, що в ході провадження, яке повинно призвести до видачі дозволу або іншої дії (продовження візи, продовження перебування в рамках безвізового руху) перебування іноземця на території Республіки Польща буде вважатися законним, незалежно від виду закінчення цього провадження (наприклад, ст. 108, част. 1 пункту 2 Закону Про іноземців) або, додатково самої допустимості проведення провадження (у разі продовження візи, дозволу на постійне перебування та дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС подача

заяви під час нелегального перебування буде підставою для видачі постанови про відмову початку провадження).

У зв'язку з введенням стану епідемічної небезпеки, про що говорилося раніше, 16 березня 2020 року воєводські адміністрації тимчасово призупинили з огляду на необхідність безпосереднє обслуговування клієнтів, що, по суті, унеможливило іноземцям реалізацію вимоги особистої подачі заяви щодо вищезазначених справ і в строки, які встановлює їх теперішня підстава легального перебування, або щодо особистої явки за викликом органу. Тому законодавець прийняв рішення про те, щоб терміни на подачу таких заяв – якщо вони припадали б на період стану епідемічної небезпеки або стану епідемії (що, по суті, збігається з датою припинення прямого обслуговування клієнтів в воєводських адміністраціях) – були, відповідно, продовжені відповідно до закону, тобто до закінчення 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який був останнім. Іноземці, які скористаються з цього рішення, тобто подадуть заяви протягом продовженого терміну (зокрема, вже після відновлення безпосереднього обслуговування в воєводських адміністраціях) **також будуть бенефіціарами положення перебування, що вважатиметься легальним в період, що передує подачі заяви, і правова основа цього перебування впливатиме з окремих положень, що регулюють легальність перебування в ході провадження, тобто:**

- **ст. 108 част. 1 п. 2 Закону Про іноземців - щодо заяви про надання дозволу на тимчасове перебування**
- **ст. 206 част. 1 п. 2 Закону Про іноземців - щодо заяви про надання дозволу на постійне перебування**
- **ст. 206 част. 1 п. 2 - що застосовується відповідно до направлення до ст. 223 Закону Про іноземців - щодо заяви про надання дозволу на перебування довгострокового резидента Європейського Союзу,**
- **ст. 87 част. 1 п. 2 Закону Про іноземців - щодо заяви про продовження візи,**
- **ст. 300 част. 4 Закону про іноземців - щодо заяви про продовження перебування в рамках безвізового руху.**

Отже, це є умовним рішенням, з якого зможуть скористатися **всі іноземці, зокрема ті, яких не стосуються особливі рішення спеціального закону, описані вище**, наприклад, іноземці, що знаходяться на території Республіки Польща в рамках безвізового режиму, які, прибули на територію після 14 березня 2020 року. Умовою його використання буде те, щоб згодом оформити одну з відповідних заяв.

Те, що перебування іноземця вже в період, що **передує** подачі заяви **буде вважатися легальним, спираючись на конкретні положення Закону Про іноземців**, означає, що іноземець **зможе використати певні права в цей період, в тому числі, зокрема, дозвіл на роботу у випадках, передбачених законом Про сприяння зайнятості та заклади ринку праці, тобто:**

a) на підставі ст. 88г част. 16 цього закону - у разі, якщо він має дозвіл на роботу (строк дії якого буде продовжено відповідно до вищевказаних положень) у зв'язку з чим, зможе виконувати роботу на умовах, зазначених у цьому дозволі, за умови, що потім подасть (у продовжений строк) заяву про видачу:

- дозволу на тимчасове перебування та роботу (ст. 114 част. 1 або ст. 126 Закону Про іноземців),
 - дозволу на тимчасове перебування для виконання роботи в професії, що вимагає високої кваліфікації (ст. 127 Закону Про іноземців),
 - дозволу на тимчасове перебування з метою ведення підприємницької діяльності - для виконання роботи, що полягає на виконанні функцій члена правління товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерного товариства, або веденні справ командитного товариства або командитно - акціонерного товариства як генеральний партнер, або дії в якості прокуриса (ст. 142 част. 3 Закону Про іноземців),
 - дозволу на перебування довгострокового резидента Європейського Союзу,
- з метою виконання роботи, яка виконувалася до цього

b) на підставі ст. 88за част. 3 цього закону – у разі, коли він має заяву про доручення виконання роботи для іноземця, внесену в реєстр заяв (що, згідно з наведеними вище положеннями, дозволило виконувати роботу протягом довших періодів, ніж визначені спочатку і не беручи до уваги правило 6 місяців протягом наступних 12 місяців), у зв'язку з чим, зможе виконувати роботу на умовах не гірших, ніж викладені у заяві, та подасть потім (протягом продовженого терміну), з метою продовження виконання тієї ж роботи заяву про видачу дозволу на тимчасове перебування і роботу (арт. 114 част 1 Закону про іноземців).

11. Продовження відповідно до Закону строків виїзду з території Республіки Польща відповідно до ст. 299 част. 6 Закону Про іноземців

У ст. 299 част. 6 Закону про іноземців визначено обов'язок для іноземців залишити в визначений термін територію Республіки Польща, тим самим не піддаючи себе застосуванню зобов'язання до повернення. Це положення одночасно розрізняє терміни виконання цього обов'язку. І таким чином, 30-денний термін встановлюється для іноземців, остаточне рішення щодо яких закриває їм шлях до легалізації перебування або яким таке рішення було оголошено в якості остаточного (рішення вищого органу).

Адміністративні рішення, з якими пов'язаний цей результат - це рішення про:

- відмову в продовженні шенгенської візи,
- відмову в продовженні національної візи,
- відмову в наданні дозволу на тимчасове перебування,

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

- відмову в наданні дозволу на постійне перебування,
- відмову в наданні дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС,
- припинення провадження у справі продовження шенгенської візи,
- припинення провадження у справі продовження національної візи,
- припинення провадження у справі надання дозволу на тимчасове перебування,
- припинення провадження у справі надання дозволу на постійне перебування,
- припинення провадження у справі надання дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС,
- анулювання дозволу на тимчасове перебування,
- анулювання дозволу на постійне перебування,
- анулювання дозволу на перебування довгострокового резидента ЄС,
- відмова у наданні статусу біженця та наданні додаткового захисту,
- визнання заяви про надання міжнародного захисту неприйнятною,
- припинення розгляду про надання міжнародного захисту,
- позбавлення статусу біженця,
- позбавлення додаткового захисту.

У свою чергу 7-денний термін був встановлений щодо іноземців, які відповідно до ст. 31 част. 1 Закону про іноземців в особливо обґрунтованих випадках через їх стан здоров'я не були передані третій державі, незважаючи на рішення про відмову у в'їзді. Цей термін рахується від дня, коли припинилися причини невидачі іноземця в третю державу.

У зв'язку з тим, що протягом останніх тижнів були значно обмежені можливості пересування через кордони сусідніх з Республікою Польща країн, реалізація зобов'язання покинути територію Республіки Польща у встановлені законом терміни стала в багатьох випадках неможливою. Відповідно, спеціальний закон вводить рішення про відповідне **законодавче** продовження такого терміну - у разі, якщо його кінець випадав на період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану. Тоді він буде продовжений до 30-го дня від дня закінчення того зі станів, який діяв останнім.

Продовження термінів відповідно до закону буде стосуватися тих термінів, які почалися ще до 14 березня 2020 року, але до цієї дати ще не минули, а також до тих, які почалися б в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану. Таким чином, у разі вручення в період з 14 березня 2020 р. сторони (довіреній особі, іншому представнику) одного з перерахованих вище рішень, яке є остаточним, термін виконання зобов'язання покинути територію Республіки

Польща - якщо не закінчиться до скасування стану епідемії (або можливого подальшого стану епідемічної небезпеки) - буде продовжений відповідно до закону.

12. Законодавче продовження строків добровільного повернення

У рішеннях про зобов'язання іноземця до повернення (які в сучасному правовому стані є еквівалентом колишніх рішень про депортацію), як правило, визначається термін добровільного повернення, який становить від 15 до 30 днів, і відповідно до ст. 315 част. 1 Закону про іноземців починається від дати отримання рішення. Винятково, у разі одночасного провадження щодо надання дозволу на перебування, продовження візи, провадження про надання міжнародного захисту, цей період триває з тих пір, коли конкретне рішення, яке припиняє дане одночасне провадження стане остаточним або буде вручене як остаточне. Суть цього терміну полягає в тому, що він дозволяє іноземцю, який є одержувачем рішення про зобов'язання до повернення, повну реалізацію зобов'язань, що випливають з цього рішення, без необхідності використання заходів примусу. З причин, відповідних строкам виїзду з території Республіки Польща згідно ст. 299 част. 6 Закону про іноземців, виконання конкретних обов'язків у встановлені терміни стало в даний час у багатьох випадках неможливим. Відповідно, спеціальний закон аналогічним чином продовжує терміни добровільного повернення, закінчення яких випадало б на період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану. Продовження відбувається до 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який був останнім. Як і у випадку інших рішень спеціального закону, цей правовий ефект реалізується автоматично, в силу самого закону. Джерелом продовження строку виконання обов'язку за рішенням про зобов'язання іноземця до повернення не є жодне рішення, і іноземець не повинен подавати заяви про продовження строку добровільного повернення відповідно до ст. 316 закону Про іноземців.

Продовження термінів відповідно до закону буде застосовуватися як щодо тих термінів, які почалися ще до 14 березня 2020 року, але до цієї дати не закінчилися, а також щодо тих, які почалися б в період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану. Таким чином, це буде стосуватися також рішень про зобов'язання іноземця до повернення, які будуть видані протягом дії одного з цих станів.

13. Законодавче продовження термінів дії тимчасових посвідчень особи іноземця (TZTC).

Тимчасові посвідчення особи іноземця - це документи, що видаються іноземцям, які просять міжнародного захисту. Протягом періоду своєї дії вони підтверджують особу іноземця під час його перебування на території Республіки Польща, а також дають право іноземцям та неповнолітнім дітям, яких стосуються ці посвідчення на перебування на території Республіки Польща до закінчення провадження про надання міжнародного захисту остаточним рішенням (ст. 55а част. 1 закону від 13 червня 2003 року Про надання іноземцям захисту на території Республіки Польща (Зак. Вісник від 2019 року поз. 1666). Спеціальний закон передбачає відповідне рішення - узгоджене з іншими рішеннями, що стосуються іноземців - яке передбачає

продовження відповідно до закону строків дії таких документів, якщо їх кінець випадав би на період стану епідемічної небезпеки або епідемічного стану. Продовження терміну дії документів відбудеться до 30-го дня, наступного за днем скасування того зі станів, який був останнім. Як і в разі продовження термінів дії карт побиту, це продовження не буде підставою для видачі нового тимчасового посвідчення особи іноземця. Іноземець зможе використовувати попередній документ як дійсний.

ⁱ Закон «Про особливі рішення, пов'язані із запобіганням, протистоянням та боротьбою із COVID-19, іншими заразними захворюваннями, а також із кризовими ситуаціями, викликаними ними» від 2 березня 2020 р. («Законодавчий вісник» п. 374 із наступними змінами), що був змінений:

1) у Законі «Про зміну у законі Про особливі рішення, пов'язані із запобіганням, протистоянням та боротьбою із COVID-19, іншими заразними захворюваннями, а також із кризовими ситуаціями, викликаними ними, а також у деяких інших законах» від 31 березня 2020 р. («Законодавчий вісник» п.568), що вступив у дію 31 березня 2020 р., а також

2) у Законі «Про особливі інструменти підтримки у зв'язку із поширенням вірусу SARS-CoV-2» від 16 квітня 2020 р. («Законодавчий вісник» п. 695), що вступив у дію 18 квітня 2020 р.

3) на основі Закону «Про зміни у деяких законах у царині захисних дій, у зв'язку із поширенням SARS-CoV-2» від 14 травня 2020 р. («Законодавчий вісник» за 2020 р., п. 875), що вступив у дію 16 травня 2020 р.

ⁱⁱ Йдеться про перебування на підставі:

- безвізового руху,
- Шенгенської візи,
- візи, що було видано іншою державою Шенгенської зони (йдеться також про візу, що дає право на перебування у період понад 90 днів),
- документа, що дає право на перебування, виданого іншою державою Шенгенської зони,
- довготермінової візи, виданої іншою державою-членом Європейського Союзу, що не належить до Шенгенської зони, якщо – відповідно до законодавства Європейського Союзу – вона дає право на перебування на території Польщі,
- документа, що дає право на перебування, виданого іншою державою-членом Європейського Союзу, що не належить до Шенгенської зони, якщо – відповідно до законодавства Європейського Союзу – вона дає право на перебування на території Польщі.

ⁱⁱⁱ У випадку переміщення у філіал підприємства, це також можуть бути суб'єкти, що приймають на роботу, а їхнє місцезнаходження є на території Республіки Польща.